KOSMONOSKÝ zpravodaj

Informační list Kosmonos a Horních Stakor — říjen 2023

SKONČILA REKONSTRUKCE BOLESLAVSKÉ ULICE INVESTICE ZA SEDMNÁCT MILIONŮ KORUN

Čtyři měsíce trvala rekonstrukce Boleslavské ulice. Teď už zase slouží veřejnosti

Po čtyřech měsících a rekonstrukci byla znovu otevřena část Boleslavské ulice, kterou oddělila křižovatka na Horní Stakory, Mnichovo Hradiště a Mladou Boleslav. V místě došlo ke kompletní opravě, včetně chodníků a veřejného osvětlení. Navíc jsou právě tady také nové podzemní kontejnery.

„Na rekonstrukci se podíleli dva investoři – byla to sloučená investice Středočeského kraje a města Kosmonosy,“ vysvětlil vedoucí správního odboru Ing. Michal Šimon. *„Kraj hradil celou vozovku a město platilo chodníky, veřejné osvětlení a zmíněné kontejnery. Celková cena představovala částku kolem 17 milionů korun.“*

Samotná rekonstrukce vozovky tedy trvala čtyři měsíce. S tím, že tomu předcházela oprava plynárenského zařízení. Nejprve se jednalo o havárii a pak se k ní přidala rekonstrukce vodovodu. *„To znamená, že jsme chtěli mít všechny podzemní sítě v pořádku ještě před rekonstrukcí vozovky,“* doplnil Ing. Michal Šimon.

Zprovoznění Boleslavské ulice představovalo významnou akci, Uzavírka ve velké míře komplikovala situaci ve městě. *„Jak si určitě všichni vzpomenou, přesně toto místo bylo dopravně velmi komplikované,“* připojil se starosta Kosmonos PharmDr. Eduard Masarčík. *„Byly to vlastně dvě křižovatky v jedné a řada lidí tu dopravní situaci nedokázala vyřešit, docházelo tady k nehodám. Rozhodně to nebylo místo, na které bychom byli hrdí.“*

Město se dokonce muselo zabývat peticemi, které sepisovali občané z míst, kudy procházela objízdná trasa. Základní problém ale představovalo to, že nezodpovědní řidiči vůbec nedodržovali právě určenou trasu, která byla pečlivě vybrána. *„Setkávali jsme se s totální nekázní řidičů, a vždycky je to jen o lidech. Městská policie za tu dobu zjistila stovky přestupků. Chtěl bych poděkovat většině Kosmonosáků, kteří byli trpěliví a chápali, proč tu rekonstrukci, i přes dopravní potíže, musíme udělat. A přiznejme si, že i díky rekonstrukci nejen v lokalitě Podzámecká se bydlení v mnohém zlepšilo. My chceme, aby ten komfort bydlení byl velký, ale bohužel se to bez takovýchto akcí a investic neobejde. Zvláštní poděkování pak patří obyvatelům ulice Karla Veselého, která si zažila peklo a nekázeň a bezohlednost řidičů se tam projevila v maximální míře,“* zdůraznil PharmDr. Eduard Masarčík. Jaká další investice teď město čeká? Mluví se například o kruhové křižovatce na náměstí v Kosmonosích. *„Je to na úplném začátku, teď máme čerstvě vysoutěženého projektanta. V následujících dnech zahájí projekční práce. Celé bych to odhadoval na dobu tří let. Samozřejmě bude záležet i na finančních prostředcích, ale ta příprava bude minimálně ty tři roky trvat,“* upřesnil Ing. Michal Šimon.

PAVEL PETR, FOTO MIROSLAV POLACH

ZVLÁŠTNÍ CENA PRO KOSMONOSKÝ BIOTOP

Město Kosmonosy získalo zvláštní cenu Středočeského kraje za realizaci volnočasového areálu – tedy přírodního koupacího biotopu. Ocenění od hejtmanky Mgr. Petry Peckové převzal v prostorách bývalých jezuitských kolejí v Kutné Hoře kosmonoský starosta PharmDr. Eduard Masarčík, a to v rámci desátého ročníku soutěže Stavba roku. Prestižní ocenění mezi celkovým počtem 38 staveb získala Rezidence u Kazínské skály města Černošic.

Město Kosmonosy stavbu přírodního biotopu nominovalo také na stavbu roku. *„Tuto cenu jsme nezískali, projekt převálcovaly daleko větší, architektonické skvosty,“* přiblížil PharmDr. Eduard Masarčík. *„Obdrželi jsme ale zvláštní ocenění za nejlepší provedení volnočasového areálu ve Středočeském kraji za rok 2023. Když jsem od paní hejtmanky ocenění přebíral, bylo to hodně emotivní. Do této soutěže byly přihlášeny desítky a desítky jiných projektů a tu cenu jsme získali my. Takže to přineslo nejen obrovskou radost, ale i pokoru, a také poděkování všem, kteří věřili, že projekt dotáhneme do zdárného konce a pilně na tom pracovali.“*

Kosmonoský starosta PharmDr. Eduard Masarčík a Ing. Michal Šimon s oceněním pro biotop.

Aktuálně probíhá závěrečná etapa revitalizace areálu, což je obora s přilehlými stezkami. Práce by měly být dokončeny v závěru listopadu letošního roku. Pak už by měl být areál kompletně hotový. *„Musím říct, že když jsme přebírali toto ocenění, tak na Mapy.cz byl areál kosmonoského biotopu nejvíc doporučovaný k návštěvě za letošní rok. A navíc byl vyhodnocený jako nejlepší koupací místo v České republice na Seznam.cz. Takže pro nás je to obrovský úspěch a velké ocenění všech, kteří na tom pracovali,“* neopomněl zdůraznit kosmonoský starosta PharmDr. Eduard Masarčík.

PAVEL PETR, fotil MIROSLAV POLACH

Uvnitř čtěte

Biotop očima starosty … 2

Večer na pohodu – TRIO BOHÉMO … 3

Návštěva v Loretě … 4 - 5

Ze života spolku Společně srdcem … 6

O focení s Martinem Veselým … 7

Biatlonisté ovládli letní pohár … 8

REKONTRUKCE ZÁMECKÉHO PARKU

Vedení města se rozhodlo v příštích dvou letech věnovat velkou pozornost Zámeckému parku. Ten projde v následujících dvou letech rozsáhlou rekonstrukcí. *„Oslovili jsme Nadační fond Škoda Auto a podařilo se vybrat architekta. Shodou okolností jde o Ing. Arch. Ivana Marka, který navrhoval i volnočasový areál biotopu. Teď vypracovává studii k revitalizaci zámeckého parku. Studie bude sloužit k vypracování projektové dokumentace. A myslím, že se Kosmonosáci mají opravdu na co těšit. Využijeme i historické podklady tak, jak byl park vnímán v minulosti – to znamená i s vodní plochou dole v areálu. Chceme opravit kompletní středovou zeď, celý park nasvítit veřejným osvětlením a vytvořit odpočinkové i hrací zóny,“* zmínil kosmonoský starosta PharmDr. Eduard Masarčík. Celou studii ještě musí schválit památkáři. Areál zámeckého parku by tak měl být místem, kde se budou v budoucnu pořádat koncerty a divadelní přestavení. Větší akce pak bude město směřovat do areálu biotopu. **(pp)**

SETKÁNÍ S JOSEFEM DVOŘÁKEM

Zrcadlový sál zámku Kosmonosy potěšil svým vystoupením populární herec a bavič Josef Dvořák. Přijel na pozvání Osvětové besedy a bavil svým vyprávěním od první do poslední minuty. Zavzpomínal na své herecké začátky, období působení v Semaforu a zavzpomínal také na své herecké kolegy. Po konci pořadu neodmítl jedinou žádost o společnou fotografii ani autogram. Vždy s ochotou a po celou domu s úsměvem. Tím jen umocnil atmosféru pohodového setkání. Rozhovor s Josefem Dvořákem vám nabídneme v listopadovém vydání Zpravodaje. **(pp)**

KDYŽ VIDÍM BIOTOP, JSEM ŠŤASTNÝ, ŘÍKÁ EDUARD MASARČÍK

Biotopické koupaliště v Kosmonosích má za sebou v pořadí druhou sezónu. Zatímco ta první byla zkušební, ta letošní už jela v ostrém režimu a byla zpoplatněná. K tomuto kroku se rozhodlo vedení města poté, co došlo k nejrůznějším incidentům až vandalství v areálu biotopu. Městská policie zaznamenala loni, tedy při zkušebním režimu, na 500 přestupků. Při letošní – zpoplatněné – sezóně to bylo jen něco kolem stovky.

ZPOPLATNĚNÍ JAKO SPRÁVNÉ ROZHODNUTÍ

„Naše rozhodnutí zpoplatnit vstup do areálu tak bylo správné,“ hodnotí tento krok starosta Kosmonos PharmDr. Eduard Masarčík a chválí i návštěvníky: *„Občané tomu šli naproti. Moc bych jim – a nejen Kosmonoským – za to chtěl poděkovat, že toto rozhodnutí akceptovali,“* chválí návštěvníky areálu starosta. Faktem je, že zpočátku zpoplatnění areálu budilo velké kontroverze. Podle starosty ale zpětné reakce lidí například na sociálních sítích města byly příznivé. Navíc je to jakousi zárukou k ochraně veřejného majetku. Areál tedy bude zpoplatněný v koupací sezóně i příští rok.

Pro Kosmonosáky byla letošní koupací sezóna v biotopu zdarma. Ostatní návštěvníci – nerezidenti Kosmonos – vstupné platili. Kosmonoský zpravodaj zajímalo, jaký byl mechanismus při zjišťování, zdali to jsou občané Kosmonos nebo ne. Zeptali jsme se proto starosty PharmDr. Eduarda Masarčíka.

„V první řadě je potřeba si uvědomit, že jsme to nezavedli jako represivní, ale jako regulační opatření. Aby se nestávaly excesy z minulého roku, kdy jsme museli řešit vandalství a podobně. Ten areál jsme budovali pro všechny a moc jsme si přáli, aby návštěvníci k té práci i k té lokalitě chovali úctu. Bohužel se našli tací, kteří koupaliště poškozovali – ať už s úmyslem nebo občas i neúmyslně, z neznalosti. Vstup jsme tak letos řešili za pomoci občanských průkazů s trvalým bydlištěm. Samozřejmě jsme měli i velkou míru tolerance, co se týče dětí, základních škol a mateřských škol. Tady jsme ty námi nastavené parametry nedodržovali. Občas jsme tak přistoupili i k dospělým návštěvníkům. A myslím si, že se nám ta citlivost, ten přístup vyplatil.“

Stejným způsobem chce město postupovat i v příštím roce. Starosta PharmDr. Eduard Masarčík pak prozradil svůj osobní vztah k biotopu.

„Teď asi na sebe prozradím něco, co bych neměl. Pořídil jsem si od areálu klíče, a občas si rád udělám takovou hezkou chvilku a zajdu sem ve vší tichosti po deváté hodině večer, kdy už je areál zavřený, a kochám se. Dívám se na západ slunce, je tu ticho…Musím se přiznat, že pokud by byl znovuobnovený areál Obory včetně biotopu jedinou věcí, kterou jsme v komunální politice za těch 20 let dokázali, tak mi to za to stálo do komunální politiky jít. A chtěl bych poděkovat nejen všem Kosmonosákům, ale i všem radním a celému městskému úřadu, že pracují pro blaho našeho města. A věřte mi, že někdy je to sakra těžké. Ale když se tady rozhlédnu, tak jsem spokojený.“

V LISTOPADU SKONČÍ REVITALIZACE OBORY

V současné době je v celém volnočasovém areálu Obora čilý pracovní ruch, který by měl do listopadového finále přivést 3.etapu revitalizace. *„To znamená stezky v té části Obory, která je v majetku města, vodní plocha na pomezí s pozemky Lesů ČR a různé herní i sportovní prvky a odpočinkové zóny,“* doplňuje starosta Masarčík a pokračuje: *„Letošní pilotní projekt letního kina ve volnočasovém areálu Obora byl velmi úspěšný. V další sezóně se chystá spousta dalších akcí – ať už společensko-kulturních nebo sportovních. My už máme jasnou představu, co se bude dít, ale rád bych si to nechal jako překvapení pro naše občany,“* vzkazuje starosta. Cílem města je, aby se Obora stala místem setkávání lidí, ale zároveň, aby tyto akce příliš nezatěžovaly občany, kteří bydlí v okolí areálu. A nezůstane jen u Obory, velkou revitalizací má projít i zámecký park, který by byl dalším kontaktním a společenským místem. Město proto podporuje další spolky – Muzejní i Společně srdcem, které vytvářejí další společenské programy a využívají k tomu i další městské areály – a samozřejmě je to ve vzájemné spolupráci.

PAVEL PETR,
fotil MIROLAV POLACH

DNY PRO DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

Už po dvanácté se v Psychiatrické nemocnici Kosmonosy konala akce „Dny pro duševní zdraví“. Na všechny, kteří měli zájem, čekala ve třech zářijových termínech různorodá nabídka aktivit. Za účast v soutěžích a tvořivých dílničkách se dala získat odměna ve formě sladkostí od firmy Mocca nebo z domácí výroby či od našich sponzorů.

Konalo se přátelské utkání ve fotbale, turnaj v nohejbale, petangue, kroket, kubb či kuželky.

Akce přilákala nejen pacienty, ale i návštěvy ze škol nebo rodiny s dětmi. Přijeli se k nám opět podívat hosté z Integrovaného záchranného systému: Sbor dobrovolných hasičů Kosmonosy a Zdravotnická záchranná služba Mladá Boleslav. Všichni účastníci si mohli již tradičně vyzkoušet práci s našimi zvířecími terapeuty anebo pobesedovat s našimi odborníky. Na loňskou zdravotnickou poradnu s měřením cukru a tlaku navázala paní doktorka s vyšetřením znamének a workshop s nácvikem srdeční masáže na figuríně.

Součástí akce byla výstava prací pacientů v exteriéru. Náš nový projekt je připravený jako trvalá variabilně odměnitelná prezentace prací pacientů, přednostně výtvarných. Je trvale umístěn v našem areálu.

Přišli k nám zájemci všech věkových skupin – děti ze školky, žáci, studenti, mladší i starší dospělí. Akce, určená pro širokou laickou i odbornou veřejnost, rodinné příslušníky pacientů i pacienty samotné, poskytla dostatek prožitků i nových inspirací zaměřených na lepší poznání duševních nemocí, jejich prevenci a destigmatizaci oboru.

Poděkování patří všem sponzorům akce. Věříme, že se účastníkům akce u nás líbilo, a že čas strávený v prostředí nemocnice „tak trochu jinak“ každého obohatil o novou zkušenost. Těšíme se v příštím roce na shledanou!

Prim. MUDr. Veronika Kotková

STROJNÍ ČIŠTĚNÍ ULIC

V měsíci listopadu a prosinci 2023 bude firma COMPAG Mladá Boleslav s.r.o provádět strojní čištění místních komunikací v Kosmonosích. Termíny čištění jednotlivých ulic jsou uvedeny v následující tabulce.

Datum označení lokality	Datum čištění	Hodina započetí čištění	Ulice
bez označení	21. 11. 2023	7.00 hod	Boleslavská, Brigádnická, Družstevní, Lípy, Sadová, Průmyslová
16. 11. 2023	23. 11. 2023	7.00 hod	Pod Koupalištěm, Puškinova, Tesařská, Pod Oborou, Fr. Opolského, Budovatelská, Bímova, Jelínkova I, Jelínkova II, Máchova, Slunečná, Příčná, Na Svahu, Okružní
23. 11. 2023	1. 12. 2023	7.00 hod	nám. Míru (okolo úřadu) Linhartova, Podzámecká, Tyršova, Zahradní, Pionýrů, Linhartova, B. Bubáků, Vrchlického, Karla Veselého, Luční, Jižní, Květinová, Duhová,
1. 12. 2023	8. 12. 2023	7.00 hod	Pod Loretou, U masokombinátu (vč. parkoviště), Jarošova, V. Nejedlého, Jana Bubna, Bradlecká (parkoviště), Těšnovská, Jizerská, Ještědská, Hakenova, Třebízského, Horní Stakory,

Předpoklad zahájení čištění je vždy u označených ulic v 7.00hod. Dokončení pak v odpoledních hodinách(cca ve 14.hodin). Žádáme tímto všechny občany města, aby respektovali přenosné dopravní značení, které bude 7 dnů předem v dané ulici instalováno!!! Upozorňujeme, že zákazy zastavení budou v některých lokalitách opět označeny „ZÓNOU ZÁKAZU ZASTAVENÍ„ která platí pro celé území a zákaz je ukončen pouze „ KONEC ZÓNY ZÁKAZU ZASTAVENÍ„.

M. JELÍNKOVÁ, správní odbor MÚ Kosmonosy

VEČER NA POHODU – TRIO BOHÉMO

Hned ve dvou koncertech se publiku v Zrcadlovém sále zámku Kosmonosy představilo uskupení mladých hudebníků – TRIO BÓHEMO. Tvoří ho Matouš Pěruška (housle), Kristína Vocetková (violoncello) a Jan Vojtech (klavír). Nejprve se představili při veřejné generálce, pak při hlavním koncertu. A získali si sympatie všech v hledišti. Nejen kvůli interpretaci skladeb, ale také zásluhou vtipného doprovodu vystoupení. Povídali jsme si o tom s Matoušem Pěruškou.

Jak se vám zamlouvá Zrcadlový sál, kde jste měli vystoupení?

„Je to úžasné, často jezdíme i do zahraničí. Tam jsou samozřejmě také krásné sály. Mně se ale líbí na naší zemi, že máme tyto klenoty, o kterých člověk ani neví. My máme krásné povolání, že se do nich můžeme dostat, a ještě si v nich zahrát. Kosmonoský Zrcadlový sál je jedním slovem nádherný.“

Jak se vůbec stane, že mladí lidé jako vy, se shlédnou v klasické hudbě?

„U mě s Honzou to z velké části bylo rodinné zatížení. Rodiče jsou muzikanti.“

Kdy jste se dali dohromady?

„My jsme se dali dohromady v roce 2019 v Budapešti. Kristýnka s Honzou – škola je vyslala do Portugalska, kde hráli na festivalu. Já jsem

pak hrál v Budapešti, kolega klavírista tehdy onemocněl, Honza zaskočil a od té doby koncertujeme společně.“

Od té doby jste toho hodně procestovali ...

„Nedávno jsme se vrátili z Austrálie, jinak je to Anglie, Německo, Švýcarsko, Rakousko, dřív jsme poměrně často jezdívali do Itálie. Na příští rok máme naplánované turné po Spojených státech.

Kdo z těch autorů vám je nejbližší?

„Je to určitě česká hudba – Dvořák, Smetana, Martinů. Z těch zahraničních to jsou Haydn, Mozart, Brahms, Beethoven. Je tam velký výběr.

O klasické hudbě se říká, že je to vážná hudba. Ale to slovo vážná mi k vašemu podání nejde moc dobře dohromady ...

Jasně, možná všichni vidí vážnou hudbu a muzikanty jen v černých oblecích, je to jak na funuse. Ale kdyby se poznali blíž, viděli by, že muzikanti mají tak smysl pro humor. A my z toho máme hroznou radost

a snažíme se to přenést na publikum.

Na vás je také vidět, že vás to vystupování neuvěřitelně baví?

„Ano, myslím, že i tím, že jsme za covidu spolu pracovali a nikdy to nebyl náš sen do doby, než jsme se potkali. Od té doby je to opravdu požehnání. Každá příležitost, která se naskytne, a my jsme pořád v začátcích kariéry, tak každý koncert který je, tak je pro nás obrovskou radostí. Zvlášť v Čechách, kde zase tak moc nehrajeme.

Jaké mety máte před sebou?

„Nám asi nejde o to, kde si zahrát, ale prostě hrát globálně. Potom, co jsme se rozjeli po světě, bylo pro nás důležité najít manažera. To je pro kariéru důležité. To se nám v srpnu podařilo, teď ta meta je dostat se do světa kam jen to půjde. Zároveň se vracet na ta pódia, aby lidé, to co slyšeli, chtěli slyšet znovu.“

Už jste to naznačil v jedné z předchozích odpovědí – jak často koncertujete v Čechách?

„Tohle byl od začátku roku náš třetí koncert v Čechách. Víc jsme spíše v zahraničí. Doma, když nám někdo takzvaně hodí laso, tak si velmi rádi zahrajeme. Zatím na ta lasa spíš čekáme. Myslím si, že to přijde s časem.“

Z Kosmonos to laso přišlo. Je zřejmé, že bylo od Miroslava Sekery?

„Ano, to máte pravdu. S Mirkem jsme hrávali, když jsem studoval. Ročníkové magisterské koncerty. Postupně jsme se přetvořili do přátelského a kolegiálního vztahu. Potkali jsme se vlastně loni na kurzech v Litomyšli, kde Mirek učí a my tam s triem hráli. Říkal, že by byl rád, kdybychom mohli přijet a my samozřejmě takové pozvání nikdy neodmítneme. Byli jsme rádi, že tady můžeme vystupovat.“

PAVEL PETR,
FOTIL JIŘÍ ULRYCH

POZVÁNKA DO MUZEA HORNÍ STAKORY

Ve čtvrtek 28. října 2023 o státním svátku proběhnou komentované prohlídky muzea v Horních Stakorách ve 14.00, 15.00 a 16.00 hodin. Výstavní prostor je nově upravený a rozšířený z depozitních sbírek hornostakorského školního muzea. Nová školní budova v Horních Stakorách byla postavena a otevřena v roce 1924. Škola se stala v Horních Stakorách významným místem kulturního života v obci. Muzeum bylo umístěno v nevyužitém podkrovním prostoru a založeno v roce 1949 jako školní muzeum. Smyslem bylo připravit výstavy hlavně pro děti ve škole, aby si rozšířily vědomosti o Horních Stakorách a okolí. Pro kladný ohlas na zřízení muzea ve škole obyvatelé obce a okolí darovali muzeu spoustu exponátů a obohatili sbírku Zakladatelem muzea byl Antonín Čech, cihlářský mistr, nadšený sběratel vykopávek, který svou sbírku věnoval muzeu. V minulosti z doby kamenné bylo v Horních Stakorách objeveno velké naleziště pazourků – prvního lidského pracovního nástroje. Druhým nadšencem a zakladatelem muzea byl Jiří Valenta, který v době založení muzea studoval na gymnáziu. Ten prohledával kůlny a půdy v chalupách Horních a Dolních Stakor. Sbíral a zachraňoval před zkázou staré kolovraty, tisky, mince, památky ze stakorských domácností, ručně kreslené a vázané zpěvníčky. V novém muzeu byly uloženy a uspořádány všechny historické předměty z Horních Stakor a blízkého okolí. Muzeum bylo provozováno jako školní do roku 2016. Pak bylo uzavřeno. Na žádost Osadního výboru Horní Stakory z 3. 11. 2016 bylo Muzeum Horní Stakory zařazeno pod Muzejní spolek Kosmonosy, který má ve správě dvě muzea – Muzeum Kosmonosy v zámku a Muzeum Horní Stakory ve školní budově. Srdečně zveme občany a přátelé historie Kosmonos, Horních Stakor a okolí. Přijďte se podívat na zajímavé exponáty.

Milada Remešová,
Muzejní spolek Kosmonosy

NÁVŠTĚVA SÍDLA PREZIDENTŮ V ZÁMKU LÁNY

Základní organizace Českého svazu žen v Kosmonosích s finanční podporou města uspořádala po polovině září zájezd do zámku Lány, sídla prezidentů. Je využíván pro reprezentační účely a potřeby hlavy státu, oficiálně je letním sídlem našich prezidentů. Cestou do Lán jsme se zastavili ve Stochově u historického dubu knížete sv. Václava. Stochov patřil mezi místa spojená s Přemyslovci. Podle pověsti se zde měl narodit kníže sv. Václav, a to roku 903. Pověst dále uvádí, že na místě sídla, v němž se sv. Václav narodil, zasadila v den jeho narození jeho babička sv. Ludmila dubovou ratolest, z níž vzrostl mohutný strom, který stále stojí na stochovské návsi.

Díky tomu, nakolik jsou Lány spjaty s osobností T. G. Masaryka a jeho odkazem, bylo v obci vybudováno Muzeum T. G. M. s expozicí věnovanou jeho rodině. K vidění byla řada předmětů patřících jednotlivým členům rodiny a vidět můžete například vzácnost v podobě společenských šatů Charlotty Garrique Masarykové. Společně jsme navštívili Muzeum TGM a Muzeum Alice Masarykové a ČSČK. V Lánech vzniklo muzeum věnované dceři prvního československého prezidenta Alici Masarykové i historii Českého červeného kříže. Expozice muzea je přímo v domě, který A. Masaryková nechala organizaci ČČK za první republiky postavit. Návštěvníci si mohou v muzeu prohlédnout řadu autentických exponátů z historie Českého, dříve Československého červeného kříže.

Barokní zámek leží v obci Lány, na okraji Křivoklátských lesů, nedaleko Prahy. Nikdy nebyl přístupný veřejnosti – od roku 1921 se stal letním sídlem československých a českých prezidentů. Po více jak sto letech, poprvé v historii jsou v zámku pravidelné komentované prohlídky pro veřejnost zaváděny od 1. března 2023 – jedná se o reprezentační první patro. Budova zámku je třípatrová trojkřídlá budova, mansardová střecha s báněmi v rozích, z jižní strany vstupní věžovitá část s kopulí. Při východním křídle zámku je v prvním patře spojovací krytá chodba, propojená s kostelem z let 1748–1752. Západním schodištěm se vstupuje do reprezentačního prvního patra zámku. Prohlédli jsme si známé prostory z fotografií a televizních přenosů – Dveřník, Masarykův salonek, Pracovnu TGM, Knihovnu s krbem, Žlutý audienční salon a Modrou jídelnu. Spojovací chodbou jsme pak prošli do Hudebního salonu a Velké jídelny. Po výkladu v Reprezentační hale se sloupy jsme sestoupili po slavnostním dubovém schodišti k východu ze zámku a program zakončili v interiéru kostela Nejsvětějšího jména Ježíš. Pro návštěvníky z Kosmonos byla velice důležitá prohlídka sochařské výzdoby kostela, je od Josefa Jiřího Jelínka z kosmonoské řezbářské a sochařské dílny Jelínků. Sochy byly restaurovány v době covidu – laserem, jsou nádherné. Pak jsme si prohlédli zámecký park se skleníky. Zámecký park byl založen okolo roku 1770. Jeho dnešní podoba je ovlivněna úpravami J. Plečnika, který zde zanechal výraznou stopu. Počasí nám přálo k prohlídce parku.

První prezident československé republiky, Tomáš Garrigue Masaryk si lánský zámek velmi oblíbil. Nakonec zvolil Lány jako místo posledního odpočinku pro sebe i svou rodinu. Navštívili jsme hrob rodiny Masarykových na lánském hřbitově, který se stal symbolem československé demokracie i v dobách totality.

MILADA REMEŠOVÁ,
Český svaz žen Kosmonosy

KONCERT VÍDEŇSKÝ SALÓN V KOSMONOSÍCH

Zážitek z hudby spojený s atmosférou historických míst to je záměr festivalu Rosa Bohemica. Začal 10. června, trval po celé léto a pokračovat bude až do 21. listopadu. Smyslem festivalu je oživovat krásnou, kvalitně interpretovanou hudbou pozoruhodná historická místa se silným geniem loci. Jeho součástí je čtrnáct akcí v pomyslné růžici v okolí Prahy. Jedním z míst jsou právě Kosmonosy.

V úterý 21. listopadu 2023 v 19.00 hodin Osvětová beseda ve spolupráci s Rosa Bohemica pořádají závěrečný koncert tohoto festivalu v nádherném prostředí zrcadlového sálu zámku v Kosmonosích nazvaný „Vídeňský salón“. Závěrečný koncert patří hudbě klasicismu a Triu Unitas v podání Petry Matějové – kladívkový klavír, Magdaleny Malé – housle a Heleny Matyášové – violoncello. Těžištěm repertoáru klavírního Tria Unitas je hudba přelomu osmnáctého a devatenáctého století v historicky poučené interpretaci. Uslyšíte skladby Haydna či Beethovena v interpretaci na klasicistní nástroje včetně dobového kladívkového klavíru. Koncert je také připomínkou významných českých hudebních skladatelů vzešlých z věhlasné piaristické koleje v Kosmonosích v 18. století.

Cena vstupenky je 150 korun, snížená 100 korun. Jejich zakoupení je možné v předprodeji – v knihovně Kosmonosy, telefon 326 719 081. Srdečně vás zveme.

MILADA REMEŠOVÁ

NOVÝ PROJEKT BYDLENÍ

V atraktivní lokalitě v sousedství Mladé Boleslavi, je připravován nový projekt bydlení s názvem „Bydlení pod platany“. Tento projekt bude zahájen výsadbou aleje platanů, a občané zde budou mít 1. listopadu od 15 hodin příležitost vysadit svůj strom. Všichni občané jsou srdečně zváni. Slavnostní sázení platanů dne 1. listopadu 2023 bude probíhat od 15:00 do 20:00 hodin na pozemcích investora podél Radoučské spojky a zástupci investora se rádi setkají se sousedy a občany města Kosmonosy. Během této příležitosti budou moci diskutovat o projektu a obdrží detailní informace. Bližší informace na www.chytrebydleni.cz **(red)**

ŠIKMÁ VĚŽ NENÍ JEN V PISE, ALE I V KOSMONOSÍCH

Loretánský areál v Kosmonosích je barokní perlou. Některými doceněnou, pro některé neznámou. Dominantou Lorety, která je viditelná ze širokého okolí, je zvonice. A víte, že je šikmá? A víte, že Santa Casa neboli Svatá chýše je šperkem ve šperkovnici? Pokud ne, tak se pojďme společně s průvodkyní po Loretě paní Boženou Doubkovou podívat, co všechno v sobě areál skrývá. Ale nejprve se sluší paní Boženku představit.

Pocházíte, paní Doubková, z Kosmonos?

„Jsem kosmonoská rodačka, ale celý můj pracovní život se odehrával mimo Kosmonosy. Ovšem v 90. letech jsem se kvůli rodičům vrátila zpátky, abych o ně pečovala. A pak došlo k otevření Lorety – a já se přihlásila, abych alespoň trochu pomohla. Zároveň vznikal Muzejní spolek, kam jsem se přihlásila také. Pak první

průvodce po Loretě zemřel a já jsem byla jediný adept, který to mohl dělat. Nastudovala jsem si o tomto objektu všechny historické prameny, a protože mám k dějepisu velmi vřelý vztah, tak mi to nedělalo žádné problémy. A ještě navíc jsem byla učitelka. Loreta je mou celoživotní láskou a také láskou na první pohled. Bydleli jsme hned vedle, takže od mala jsem ji měla prochozenou, ale tehdy byla hodně zchátralá, dokonce jedna ze zdí byla rozvalená. Teprve za Kopeckého byla zchátralá Loreta zachráněná.“

Jak byste několika slovy charakterizovala tento barokní skvost?

„Kosmonoská Loreta je nejitalštější stavba tohoto typu mimo území Itálie.“

Co všechno vlastně v loretánském areálu můžeme najít?

„Tvoří ho nejen samotná Santa Casa – tedy Svatá chýše, jinak řečeno obydlí panny Marie, ale také vysoká věž sloužící jako zvonice – zvaná campanella, dále je to kostelík sv. Martina a okolní ambity, které ohraničují celý areál.“

Co všechno vy osobně máte na starosti?

„Já jsem správkyně a průvodkyně. Byli jsme tady s manželem – dělili jsme se o jeden plat, protože to de facto bylo jedno pracovní místo. Průvodcovala jsem 20 let a za ta léta jsem vytvořila jistý systém: maximum lidí, které okolo sebe můžete mít k prohlídce, je 20. Při větším počtu už se nevejdou do prostor Lorety, protože ty místnosti jsou malé. Byly dny, kdy jsem chodila pět hodin pořád dokola s různými skupinkami zájemců. Důležité je opravdu mít systém v prohlídce, kam zajít nejdříve, kam uprostřed výkladu, kam nakonec – a když jsem to předávala tady kolegyni – paní Miladě Remešové, tak se mnou souhlasila, že to má logiku.“

Jak bychom se měli s areálem seznamovat?

„Ideální je začít prohlídku v kapli u modelu města, jednak jsou tam fotografie, co rod Černínů tady postavil, jsou tady ti hlavní Černínové, majitelé tohoto panství, tím se dostáváme k Loretě a Loretu je ideální si začít prohlížet odzadu. Ale první byla postavená zvonice a pak postupně další stavby. Ale když se stavěla zvonice, tak ještě nebyl záměr, že se tu postaví celý tento loretánský areál.“

Kolik času tady v Loretě trávíte?

„Hodně, zvlášť v létě. Objednávají se i zájezdy, které mají zájem také mimo otvírací dobu. A my jim v tom rádi vyhovíme.“

Jaký je vlastně zájem o Loretu?

„Některé měsíce je značný. Ale je to nerovnoměrné. Někdy to bylo opravdu náročné, dokonce jsem si do kalendáře napsala: Loreta už nikdy (smích)…ale nevím, jak to udělat, aby ten zájem byl rovnoměrný, ale ono to ani nejde. Teď návštěvnost dost zkomplikovala uzavírka Boleslavské a rekonstrukce křižovatky u Šmaku, protože turisté to tady neznají a nevědí, jak se sem měli dostat. Občas jsme spolupracovali i s Městskou policií, aby třeba pomohla s parkováním autobusu. Ale teď už je po uzavírce silnice, tak se asi vše vrátí do starých kolejí.“

Pokud zavítáte do Lorety, můžete se těšit na zasvěcený doprovod paní Boženy Doubkové.

Paní Božena Doubková a předsedkyně Muzejního spolku paní Milada Remešová.

Poslouchat paní Boženu Doubkovou při výkladu je jako byste se přenesli do doby vzniku Lorety. Málokdo ví, že **campanella – barokní zvonice** – je šikmá. Sice ne tolik jako její „příbuzná“ v italské Pise, ale přece jen je. Podle paní Doubkové je to „jen“ 60 centimetrů, ale zajímavá je historka, proč se tak stalo: „Celá stavba je mírně nakloněná k západu, což je zavině-no špatným jílovým podložím a jen malým zahloubením stavby,“ popisuje paní Božena a pokračuje: „hraběti Humprechtu Janu Černínovi ale bylo řečeno, že je to prý proto, aby se vyrovnal účinek převládajících západních větrů. Podle dobových zápisů ale hrabě odvětil, aby z něco nedělali hlupce, a za stavbu zaplatil méně.“ Celá zvonice je vysoká 32,4 metru, počítáno od země až po vrchol rozety. Kdysi byly ve třetím patře věže dva zvony, ovšem za první světové války byly zrekvírovány – ostatně jako mnoho zvonů, a tím pádem i nenávratně ztraceny. Hodiny jsou z roku 1851. To, co slyšíte bít po 15 minutách, jsou ale novodobé kotoučové cimbály. Jak říká paní Doubková, kdysi hodiny udávaly jen takový spíš orientační čas. Od té doby, co je hodinový stroj elektrifikován a dohlíží na něj skupina boleslavských hodinářů, je čas přesný. A když se zvonice opravuje, vkládají se do kopule dobové listiny pro další generace. Naposledy to bylo v roce 1994.

V areálu je písemně doložený kostelík svatého Martina z konce 12.století. Když do Kosmonos pak přišel rod Černínů, nechal na památku původní stavby postavit **kapli svatého Martina**. A protože Černínové měli z jednoho ze svých sídel v Praze výhled na pražskou Loretu, neviděli důvod, proč by ten výhled neměli mít i v Kosmonosích. A navíc měli ve svých službách italské stavitele. Začali tedy stavět loretánský areál a upravili ho do podoby poutního místa. Hlavní budova je **Santa Casa – Svatá Chýše**. Stavěl ji italský architekt Jan Křtitel – Giovanni – Alliprandi a byla vysvěcena v roce 1707. Je považována za nejitalštější z českých Loret. Zdobení symbolizuje lidský rod, nejdůležitější jsou pak obrazy ze života panny Marie se závěrem nanebevzetí. Podle té nejznámější legendy stál dům panny Marie v Nazaretu, částečně vytesaný do skály a stal se cílem nájezdů pohanů. Podle pověsti ho proto andělé přenesli na klidné místo

do Itálie. Je ovšem písemně doložené, že po křižáckých výpravách po roce 1290 byly kameny z údajného domu panny Marie na lodích převezeny do Itálie do přístavu Ancona a převoz uskutečnil italský rejdařský rod Angelů. Ale převezeno bylo jen několik kamenů. Spolu s nimi měli dopravit i sošku černé Matky Boží loretánské – původně byla vyřezaná z libanonského cedru. Černá proto, že dřevo postupem věků tmavne a barví ho i kouř kadidel a svící. Prostota a chudoba vnitřního prostoru kosmonoské Santa Casy ostře kontrastuje s přepychem a okázalostí vnější bu-dovy – schránky. Svatá Chýše je totiž považovaná za mimořádně cenný šperk, a tak, jako se vkládá každý klenot do šperkovnice, tak i tato stavba má vlastní zdobenou schránku. Žádná jiná Loreta ve světě to tak nemá, jen ta kosmonoská.

Santa Casa je – stejně jako v jiných loretánských poutních místech – obklopena pravoúhlými přízemními **ambity.** Ty měly poskytovat poutníkům přístřeší před nepříznivým počasím a mohly sloužit i k přespávání. Podobně jako další církevní stavby byl kdysi tento poutní areál v důsledku josefínských reforem roku 1782 zrušen. Po padesáti letech se však jeho brány otevřely a po novém vysvěcení 11. září 1831 se zde mohly opět sloužit bohoslužby. Svatyně si tak dál stále uchovává výjimečnost a posvátnost. A jak říká Božena Doubková: „ Já navíc chválím, že Loreta je v majetku Města Kosmonosy, které se o ni dokázalo vzorně postarat.“

Určitě se zajděte do areálu kosmonoské Lorety podívat. Ať už sami nebo s paní průvodkyní Boženou Doubkovou.

PAVEL PETR,
fotil MIROSLAV POLACH

LORETA JE OPRAVDOVOU CHLOUBOU

Loreta je skutečnou chloubou. Proto se vedení města rozhodlo zásadním způsobem ovlivnit její další vývoj. S výhledem na to, že bude daleko víc využívaná i kosmonoskými spolky. Zkrátka stane se dalším místem pro setkávání lidí. Víc k tomu řekl kosmonoský starosta PharmDr. Eduard Masarčík.

„Je potřeba si uvědomit, že na Loretu se vztahovaly restituční nároky, které ale nebyly uplatněny. Jednali jsme proto s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových. Přejeme si, aby v příštím roce mohla i ta část Lorety, která není v majetku města a spadá do majetku rodiny Klingerů, přejít do správy Města Kosmonosy."

Jaké jsou další plány v případě Lorety?

„Rádi bychom z tohoto objektu vytvořili podobný prostor, jakým bude po revitalizaci zámecký park – tedy místo pro komorní akce a setkávání lidí na pozadí barokního skvostu. Ale prvořadým úkolem pro příští rok je, dostat Loretu do majetku města a majetkové poměry narovnat. Požádal jsem pracovnici úřadu, která má na starosti knihovnu, aby už vytvořila koncept využitelnosti Lorety i pro děti – například noční čtení. Chtěli bychom, aby tam mohly mít své akce i kosmonoské spolky."

Knihovna ale není jediná, s kým město spolupracuje?

„My velice úzce spolupracujeme s paní Miladou Remešovou z Muzejního spolku a podařilo se nám do Lorety ve spolupráci s litoměřickou diecézí a panem děkanem Pavlem Machem umístit řadu artefaktů – ať jsou to sochy významného kosmonoského barokního sochařského rodu Jelínků nebo další věci, které rozšířily loretánské depozitum. Navíc jsme vymalovali kapli svatého Martina, vyčistili jsme celý loretánský prostor, najali jsme truhláře – restaurátora, který je schopný dřevěné artefakty udržovat ve skvělém stavu. Za poslední dva roky se tedy Loretu podařilo vybavit novým depozitářem, renovovali jsme dveře, ochozy… Jsme moc rádi, že vše funguje a doufáme, že vše dotáhneme do zdárného konce."

Na závěr je třeba zmínit, že Loreta má i jeden důležitý lidský faktor. Tím je paní Božena Doubková …

„Jsme nesmírně pyšní, že v Loretě provází právě paní Božena Doubková. Těší mě, že na klíčových

místech hlavních staveb v Kosmonosích máme ty správné lidi. A paní Doubková Loretu doslova „adoptovala" a stala se její neodmyslitelnou součástí. Patří jí za to obrovský dík." **(pp)**

DŮMYSLNÝ URBANISMUS BAROKNÍCH KOSMONOS

Zdejší unikátní výstavba v režii rodu Černínů z Chudenic, stála za vznikem také celé řady světských staveb, které sice neohromovaly estetikou, ale jsou více než pozoruhodné z hlediska „stavařského", svou funkčností i urbanismem. Malá výstava tak připomíná osudy a podobu některých staveb, o jejichž existenci, někdejší funkci a vůbec o barokním základu, možná mnozí ani netuší. Hodnota černínské výstavby Kosmonos nespočívá jenom v umělecko-výtvarné úrovni jednotlivých staveb, ale také v jedinečné urbanistické koncepci, která se logicky vyvíjela v intencích terénní dispozice obce, ležící na pozvolném, prostranném jižním svahu se silnými prameny artézské vody. Za autora tohoto historického kosmonoského urbanismu lze patrně považovat architekta a stavitele Francesca Carattiho, působícího od 60. let 17. stol. ve službách Humprechta Jana Černína. Na jeho koncepci, která jistě byla i výsledkem konzultace s hrabětem, pak navázali další stavitelé. Carattiho a Černínova urbanistická koncepce Kosmonos je vyjádřena dvěma hlavními liniemi: Dispozice budov v linii „západ–východ" a dispozice v linii „jih–sever". Tyto linie vycházely ze tří hlavních urbanistických bodů:

1. Zámek, na nějž, sledujíce linii „západ-východ", navázaly areál statku západně a budovy špýcharů východně.

2. Kostel, severovýchodně od zámku jako nejvýše položený bod, k němuž později přibyl areál piaristické koleje. Od kostela byla vytvořena směrem ze svahu linie "sever–jih", ulice „V Lipách" s alejí a rezidenčními domy piaristické koleje. V místech existující starší cesty paralelně navázala výstavba řemeslnických domů, dnešní ulice Hradišťská.

3. Zvonice (campanilla), k níž později přibyl areál Lorety, vytvořila spolu s panským špitálem základ další z kosmonoských linií „sever–jih", dnešní Boleslavské ulice, kde byly vystavěny řemeslně zemědělské usedlosti.

Zmíněné linie se v několika místech vzájemně křížily, pomyslným středem urbanistického trojúhelníku se pak stala především stavba panského hostince, zvaného později „U Lva". Stavba, která svou dominantní pozici centra „světského" života obce demonstrovala urbanisticky také tím, že jako jediná nectila zmíněné linie buď „západ–východ" nebo „sever–jih", ale byla vlastně kombinací obojího, totiž stavbou dvoukřídlou, na půdorysu písmene „L".

Kosmonoské baroko profánní

Barokní výstavba Kosmonos v závěru 17. a na počátku 18. století v režii Černínů z Chudenic je dnes jednoznačně považována za unikátní fenomén v dějinách architektury v Českých zemích. Z jednotlivých staveb, koncipovaných v rámci jedinečného urbanismu, jsou v literatuře nejčastěji vyzdvihovány konkrétní objekty, zvláště kostel Povýšení sv. Kříže, či areál Lorety. Snadno se tak zapomíná, že jedinečnost kosmonoského barokního fenoménu spočívá také v kontrastu s architekturou profánní, která navzdory důrazu na funkčnost nepostrádá mnohdy hodnotu stavebně-historickou, ani estetickou. Za symbol takové kosmonoské výstavby bylo možné považovat někdejší panský hostinec „U Lva", nešťastně srovnaný se zemí po požáru, od něhož právě letos v říjnu uplyne 30 let. U příležitosti tohoto výročí vzniká také tato výstava, zaměřující pozornost právě na fenomén kosmonoských barokních staveb profánního charakteru.

CHRONOLOGICKÝ PŘEHLED VÝSTAVBY BAROKNÍCH KOSMONOS

1. Panský špitál (nemocnice)
Před r. 1670
Architekt/stavitel: Francesco Caratti
2. Řemeslnické domy (Doloženo 55 domů v ulicích Tesařská a Špitálská) Před r. 1670
Architekt/stavitel: Francesco Caratti
3. Kostel Nalezení sv. Kříže 1670-1674
Architekt/stavitel: Francesco Caratti
4. Někdejší panský hostinec 1672-1673
Architekt: Francesco Caratti, stavitel: Domenico Agostini
5. Campanilla (zvonice) 1673
Architekt/stavitel: Francesco Caratti
6. Velkostatek a pivovar v Kosmonosích 1677 - 1683
Stavitel ve službách Černínů z Chudenic
7. Dvojice budov panských sýpek snad 70. léta 17 stol.
Stavitel ve službách Černínů z Chudenic, patrně Francesco Caratti
8. Piaristická kolej a gymnázium 1692 – 1694
Architekt/stavitel - Giovanni Baptista Maderna
9. Domy pro ubytování piaristů a studentů v ulici Lípy mezi 1688 – 1696
Architekt/stavitel - Giovanni Baptista Maderna
10. Vrcholně barokní přestavba zámku 1697 –1709
Architekt/stavitel: Giovanni Baptista Alliprandi
11. Loreta s ambity a kaplí sv. Martina 1704 – 1712
Architekt/stavitel: Giovanni B. Alliprandi
12. Dvojice výklenkových kaplí v ulici Lípy, pod kostelem okolo r. 1720,
Stavitel ve službách Černínů z Chudenic, snad G. B. Aliprandi
13. Výklenková kaple na náměstí se sochami sv. Jana, sv. Václava, sv. Antonína, sv. Šebestiána okolo r. 1760.
Stavitel ve službách Johanny von Bolzové, rozené z Martinic, Jelínkovská sochařská dílna.
14. Textilní manufaktura (štift) 1762 – 1764
Stavitel ve službách hraběte Josefa von Bolsy
15. Budova fary r. 1773
Stavitel z regionu

PLACENÁ INZERCE

Prodej slepiček

Červený Hrádek prodává slepičky typu Tetra hnědá, Dominant všechny barvy, Green Shell-typu Araukana a Dark Shell-typu Maranska, cena od 259 Kč/ks.
Prodej: 12. 10. a 14. 11. 2023
Kosmonosy – lékárna u zámku - 18.00 hod.
Výkup králičích kožek - cena dle poptávky,
doprava 189 Kč za celý nákup, doporučujeme objednávat!
Info: Po - Pá 9.00 - 16.00 hod., tel. 601 576 270, 728 605 840,
www.drubezcervenyhradek.cz

ZE ŽIVOTA SPOLKU SPOLEČNĚ SRDCEM

SIRÉNY NA CESTÁCH

V úterý 12. září to na zámku v Kosmonosích opět žilo. Naše pozvání do Zrcadlového sálu přijaly tři úžasné dámy – Jitka Asterová, Linda Finková a Sandra Pogodová. Přivezly s sebou zábavnou talk show plnou historek a vyprávění ze zákulisí natáčení a divadelního světa spojenou s šansony a muzikálovými písněmi. I přes drobné zpoždění začátku, z důvodu dopravních komplikací při cestě z Prahy, se čekání vyplatilo. Sál byl zcela zaplněný. Krásné písně se nesly zámeckou budovou a salvy smíchu publika byly slyšet až na nádvoří. Jsme rádi, že se k nám opakovaně vrací tito vzácní hosté a těšíme se na další shledání u dalších připravovaných akcí. Poděkování patří Café Svět za přípravu občerstvení, Pavlu Šaňkovi za přípravu ozvučení, ZŠ Kosmonosy a městu Kosmonosy za propůjčení Zrcadlového sálu. **(až)**

REJ SE SKŘÍTKEM PODZIMNÍČKEM

V neděli 8. října se konala jedna z dalších tradičních akcí našeho spolku. Dětské zábavné odpoledne tematicky laděné do podzimu v zámeckém parku. Děti nejdříve shlédly interaktivní pohádku O veliké řepě. O její vytažení se postaraly samy děti, které se alespoň na chvíli staly herci, a pohádku dohrály do úspěšného konce. Dále byly připraveny různé soutěže a tanečky. Tradičním bodem programu bylo také uspávání broučků, které si děti doma vyrobily a přinesly a hledání a probuzení skřítka Podzimníčka. Letošní rok bylo pátrání nesnadné, ale naštěstí úspěšné a podzim může začít. Děkujeme Nezávislému divadlu za spolupráci a těšíme se na další společné akce. **(až)**

ŠVEJK V ROCE 2023

Již pravidelně pro Vás připravujeme zábavná Listování a v měsíci září jste měli možnost shlédnout představení Švejk na nádvoří zámku v Kosmonosích Neotřelým způsobem Švejk glosoval aktuální politické i společenské dění a setkal se tak dnešním Českem. Oba herci Alan Novotný a Jiří Ressler předvedli výborné představení a publikum se velmi bavilo. Velmi nás těší spolupráce a již na konci října je pro Vás připraveno další Listování. Tentokrát kuchařské s Lukášem Hejlíkem. Děkujeme osvětové besedě za propůjčení zázemí a osvětlení na nádvoří zámku, ZŠ Kosmonosy a městu Kosmonosy za umožnění pořádání této akce. **(až)**

PODZIMNÍ FLORISTICKÝ WORKSHOP

Opět jsme se po delší době setkaly s floristkou Anetou Novotnou, tentokrát jsme vyráběly podzimní dekorace. Každá účastnice si odnesla věnec na dveře a podzimní dekoraci na stůl. Kromě výrobků dámy dostaly hodně rad a tipů, nechyběla příjemná atmosféra a dobré občerstvení. Již nyní se účastnice zapsaly na vánoční tvoření. Bude 26. 11. **(jj)**

SPOLEK SPOLEČNĚ SRDCEM PŘIPRAVUJE

Spolek Společně srdcem už teď chystá akce spojené se závěrem roku. Pochopitelně se jim budeme věnovat i v listopadovém vydání Zpravodaje. Teď alespoň stručně, co se chystá. První adventní neděli 3.prosince od 17 hodin v Loretě. Host Děpold Czernin, vystoupí děti z Mateřské školy Kosmonosy, k vidění bude betlém pana Oldřicha Tomíčka ve spolupráci s paní Jiřinou Andrlovou nebo dílnička pro děti. Občerstvení zajištěno, vstupné je dobrovolné a bude přidáno ke sbírce Karla Kozmy pro Táďu Dragouna.

Ve stejný den, v neděli 3. 12., zavítá Mikuláš do multifunkční tělocvičny v Kosmonosích. Rezervace a informace na mailu akcezabava@seznam.cz Cena 150 korun za dítě.

Setkání s paní zimou se uskuteční 10.prosince od 17 hodin v Loretě. O zábavu se postará spolek Společně srdcem a Nezávislé divadlo. S sebou skořápky od ořechů a dobrou náladu. Vstupné dobrovolné, opět bude přidáno ke sbírce Karla Kozmy pro Táďu Dragouna.

Betlémské světlo se objeví v kosmonoské Loretě 17.prosince v 17 hodin. Zve vás spolek Společně srdcem.

JANA JANCÁKOVÁ

ROZKVETLÉ MĚSTO

Srpen již potřetí patřil vašim „rozkvetlým“ fotografiím. Internetové fotosoutěže se mohl zúčastnit každý majitel rozkvetlé zahrádky, předzahrádky, osázeného truhlíku či záhonků. Děkujeme mnohokrát za vaše krásné fotografie. Těšíme se na další podzimní a zimní fotovýzvy. Výhru si zaslouží paní Jiřina Andrlová a Mirka Pokorná. **(až)**

FESTIVAL KULTUR V MLADÉ BOLESLAVI

14. září se na Výstavišti v Mladé Boleslavi konal každoroční Festival kultur, na kterém se spolupodílíme formou přípravy výtvarných dílniček pro veřejnost. Letos jsme si připravili dřevěné podklady pro výrobu vlajek států, které se na festivalu prezentují. Kdokoliv mohl přijít, vlajku si vyrobit a odnést domů. V dopoledních hodinách se programu zúčastnily zejména školní kolektivy a náš stánek navštívilo téměř 280 dětí, žáků a studentů. V odpoledních hodinách jsme vyráběli klasické papírové vlaječky na špejli podle předloh vlajek všech států. Jsme moc rádi, že můžeme být součástí takového projektu, velké poděkování patří celému organizačnímu týmu festivalu a zejména Janě Szaboové. **(až)**

KOUZLO ŽELEZNICE VNÍMÁM OD DĚTSTVÍ, ŘÍKA KOSMONOSÁK MARTIN VESELÝ

Je mu 19 let, bydlí v Kosmonosích, vystudoval mladoboleslavské Gymnázium Dr. Josefa Pekaře a teď od září začal navštěvovat Technickou univerzitu v Liberci. Jmenuje se MARTIN VESELÝ a na stránkách Kosmonoského zpravodaje se často objevují právě jeho fotografie. Tentokrát jsme ho pozvali ale k redakčními mikrofonu. To proto, abychom si s ním povídali nejen o fotografování, ale hlavně o jeho lásce k železnici.

Kdy jste si vlastně Martine oblíbil železnici?

„Mám to už od dětství, kdy jsem trávil čas na nádražích. Postupem času se z toho stala vášeň. Za doby covidu jsem si pořídil pořádnou zrcadlovku, fotoaparát, a začal fotit. A moc mě to chytlo, to se musím přiznat.“

Mimochodem – měl jste doma vláčky a modely?

„Asi ano. Když jsem byl dítě, tak mám tušení, že jsme malé modýlky měli. Že bych je ale sbíral nebo lepil, to ne.“

Mluvil jste o čekání na nádražích. Bavilo vás také jezdit vlaky? Nebo jste jen čekal třeba na příjezd zajímavého vlaku nebo soupravy?

„Upřímně – to je složitá otázka … (smích). Než jsem si pořídil fotoaparát, bylo to hlavně o těch jízdách vlakem a cestování. Byly to časté výlety. Pochopitelně zpočátku hlavně s rodiči. Později už jsem jezdil sám. Byly to například okruhy po Středočeském nebo Libereckém kraji nebo jak to zrovna časově vyšlo. Později se k tomu přidalo i to fotografování.“

K našemu povídání jsme se sešli ne v Kosmonosích, ale na nádraží v Bakově nad Jizerou. Máte nějakou svou oblíbenou trať?

„Třeba Liberecko je specifické krásnými tratěmi. Ať už je to cesta z Liberce do České Lípy nebo Frýdlantský výběžek, Český ráj, tratě kolem Turnova a samozřejmě okolí Mladé Boleslavi – ať už ve směru na Dolní Bousov a Sobotku nebo přes Skalsko do Sudoměře a Mšena nebo Mělníka. Tam všude jsou zajímavá místa pro fotografování – krásné výhledy, kompozice a tak dále.“

Pokud ale vím, železnici jste se při studiu nevěnoval. Je to tak?

„Ano. Vystudoval jsem gymnázium v Mladé Boleslavi a teď studuji Technickou univerzitu v Liberci. Železnice je ale pro mě obrovským koníčkem. Ani do budoucna nepočítám s tím, že bych se v rámci železnice zprofesionalizoval. Vlaky a vše kolem chci mít stále hlavně jako radost. I když nikdy neříkej nikdy, jak se říká. Stát se může všechno … (smích).“

Pro své toulky po železnici si připravujete itinerář? Tedy kdy a kam vyrazíte? Nebo je to hodně o improvizaci?

„Dost často jsou to plány ze dne na den, i s ohledem na počasí. Většinou jsou ale v průběhu roku akce předem naplánované. Ať to jsou jízdy historických nebo soudobých lokomotiv nebo souprav. Podle toho si skládám jakýsi kalendář a snažím se ho zkombinovat se svým volným časem. A toho popravdě řečeno moc nemám. A s ohledem na zmíněné počasí je jasné, že nejlepší fotky vzniknou, když je sluníčko, a ne když prší.“

Dá se spočítat, kolik hodin týdně nebo měsíčně železnici věnujete?

„Železnici jako takovou mám prioritní hlavně od jara do podzimu. Přes zimu je to trošku složitější, protože těch akcí tolik není. Mnohdy není ani fotogenické počasí. Ale přes léto, když je čas, tak je to klidně i celý den v týdnu.“

Lidem, kteří fotí železnici, se přezdívá Šotouši. Podle Wikipedie se jedná ty, kteří mají zálibu ve fotografování veřejné dopravy. To je i váš případ? Ztotožňujete se s tímto označením?

„Já to, zcela po pravdě, nemám rád. Upřímně ani nevím, jestli se za Šotouše považuji. Sice bych asi splňoval všechny atributy tohoto označení, ale já sám se jím být na sto procent necítím.“

Máte raději železniční historii nebo soudobé vlaky a lokomotivy?

„Ta historická železnice u mě vede. A třeba před deseti nebo patnácti lety po kolejích jezdily hodně zajímavé stroje – hlavně dieselové. Když pak vezmu například druhou polovinu dvacátého století, tak parní lokomotivy jsou pochopitelně nesmírně fascinující. Jsou to velmi vděčné fotografické objekty.“

Jak se fotí takové historické lokomotivy?

„Člověk má před nimi obrovský respekt. V případě parních lokomotiv musíte přemýšlet, jestli přijede tendrem nebo komínem dopředu. Když přijede tendrem sloužícím k uskladnění zásob paliva, tak ta fotka nevypadá úplně dobře. Naproti tomu u dieselových nebo elektrických lokomotiv je vzhled z obou stran stejný.“

Máte mezi nimi své oblíbené lokomotivy?

„Například oblíbené dieselové jsou ty, které krásně duní. Říká se jim Bardotky, Sergejové, ale i Brejlovci. A z těch parních? Tam se to hodnotí daleko složitěji, protože každá parní lokomotiva je něčím výjimečná. Ale jednu přeci jen zmíním, je z turnovského depa, označení má 310.0134 a říká se jí Kafemlejnek. Stará se o ní parta nadšenců, která mi přirostla k srdci. Protože je to opravdu srdeční záležitost, tak mám k těm lidem obrovskou úctu a alespoň trochu se jim snažím pomáhat. Z těch velkých

parních lokomotiv jsou samozřejmě Šlechtična, Albatros nebo Štokr.“

Vy jste, vedle fotografování, také doprovázel historické vlaky. Kde všude?

„Už třetím rokem jsem se objevoval ve vlacích Mladoboleslavského železničního spolku, který připravuje jízdy S lokálkou kolem Humprechtu. Podílím se i na práci Klubu přátel železnic Českého ráje, který se právě stará o lokomotivu Kafemlejnek.“

Jak vás tak poslouchám, vybíráte si trasy, kde je na co se dívat. Určitě jsou to tedy místa, která se dají milovníkům železnice doporučit. Je to tak?

„Určitě. Lokálky kolem Humprechtu, kdy vidíte Jičín, Trosky nebo trať z Kopidlna do Dolního Bousova, která je pro běžný provoz uzavřena. Také jízdy v Českém ráji, kdy míjíte třeba Hrubou Skálu, tak je to něco nepopsatelného, to se prostě musí zažít.“

Jaký bývá zájem o ty nostalgické jízdy?

„Zájem je obrovský, hlavně o ty parní vlaky. Jezdí rodiny s dětmi, je jich neuvěřitelně moc, a když přijede vlak na nádraží, tak ho obstoupí davy, obdivují ho a mnohdy je ta kapacita nostalgických jízd až přeplněná. U těch motorových akcí to bývá malinko slabší, ale pořád se dá říct, že železniční nostalgie velmi táhne.“

Vy jste navíc během léta složil úspěšně zkoušky na vlakvedoucího. Co je k tomu vlastně potřeba?

„Prvním předpokladem je dosažení osmnácti let. Musíte mít maturitu nebo výuční list, absolvovat teoretický a následně praktický výcvik. Což spočívá v tom, že jezdíte pod dozorem zkušeného vlakvedoucího a zaškolujete se v běžném provozu. Pak se musíte přihlásit ke zkouškám skládajících se z písemného testu a ústního pohovoru. Když tím vším projdete, můžete nastoupit do služby. Já jsem právoplatným vlakvedoucím od srpna letošního roku. První službu jsem absolvoval jako vlakvedoucí Českých drah na trati z Mladé Boleslavi do Prahy a následně z Prahy do Mělníka.“

Poslední otázkou bych se vrátil k vašemu fotografování. Máte nějaký sen, co byste chtěl někdy v budoucnu nafotit?

„Mým snem je vidět pod párou „nulkového“ Albatrose neboli řadu 498.0, což je jedna z našich největších parních lokomotiv. Musím si ale počkat, protože tato parní krasavice v současnosti čeká na opravu.“

PAVEL PETR

CYKLISTKA ADÉLA PAŘÍKOVÁ TŘETÍ NA REPUBLICE

Kosmonoská cyklistka ADÉLA PAŘÍKOVÁ má bronz z mistrovství České republiky. Závodnice mladoboleslavského Brilon Racing Teamu ho vybojovala v Židovicích v časovce dvojic a družstev společně s Laurou Svobodovou. Tím zároveň žákyně kosmonoské základní školy potvrdila celkové vítězství v Českém poháru za rok 2023.

Adéle je 13 let. Cyklistice se věnuje od malička. Na závodech, v doprovodu rodičů (tatínek se věnoval triatlonu, maminka rekreačnímu sportu) doprovázela staršího bratra Vojtu. Vlastně tak ani neměla možnost vybrat si třeba jiné sportovní odvětví. *„Cyklistiky jsem se opravdu chytla. Myslím si, že závodit jsem začala někdy v pěti nebo šesti letech,“* vzpomíná Adéla Paříková.

Na začátku to byla horká kola, před dvěma lety si vyzkoušela cyklokros, letos poprvé také silniční cyklistiku. Aktuálně startuje v kategorii starších žákyň. Mezi bikery v roce 2022 při mistrovství republiky dokonce sprintovala o bronz. Nakonec zůstala o jedinou desetinu sekundy za stupni vítězů. Další úspěchy přišly na silnici. V Jevíčku byla třetí při pohárovém závodě - jako nejlepší z českých reprezentantek hned za trojicí slovenských závodnic. V Kyjově opět byla první z českých cyklistek. Na republikovém šampionátu si dojela pro dvanáctou pozici v časovce, o lepší výsledek ji připravily problémy s kolem. V hromadném závodě si dojela pro výborné páté místo. To si ještě vylepšila společně s Laurou Svobodovou na domácím mistrovství v časovce dvojic. *„Chtěly jsme zabojovat o medaili. Věřily jsme si. K naší obrovské radosti se nám to podařilo. Jsem přesvědčená, že takový úspěch nás dokáže nakopnout, to rozhodně ano.“*

Hlavní disciplínou pro Adélu zůstává silniční cyklistika. Trénuje minimálně pětkrát v týdnu. Teď přes zimu jezdí cyklokros. Co najela na silnici, to by ráda teď zúročila v terénu. V úvodním závodu TOI TOI Cupu skončila na kolínské trati čtvrtá. Doma v Mladé Boleslavi byla klasifikována jako sedmnáctá. V Jičíně projela cílem jako devátá. Míří ale výš.

„Je jasné, že bych ráda při některém pohárovém závodě skončila na stupních vítězů. Kdyby se to povedlo také v celkovém hodnocení poháru a třeba i na mistrovství republiky, bylo by to moc fajn. Čeká mě ale tvrdá práce, bez ní ty výsledky nepřijdou.“

Nevěnuje ale pozornost jen cyklistice. Teď navštěvuje osmou třídu kosmonoské základní školy. Moc dobře si uvědomuje, jak je pro ní důležité vysvědčení a to s ohledem na budoucí studia. *„Na střední školu bych chtěla do Prahy. Zajímalo by mě propojení školy se zdravotnictvím a fyzioterapií. A současné propojení sportu a školy? Někdy je to opravdu těžké. Těžké v tom, že jdu ze školy rovnou na trénink a pak se musím učit, ale dá se to, nestěžuju si,“* uzavřela povídání Adéla Paříková. **(pp)**

KOSMONOŠTÍ BIATLONISTÉ OBHÁJILI PRVENSTVÍ V POHÁRU

Reprezentanti Klubu biatlonu Trefa Kosmonosy opět zářili v letním poháru a na mistrovství republiky. Antonín Jelínek a Anna Maršounová triumfovali mezi jednotlivci, tým pak potřetí v řadě pohárovou soutěž ovládl. Od druhého závodního víkendu se kosmonoští biatlonisté probojovali do čela průběžné klasifikace a toto pořadí už neopustili. Navíc výrazné obměny se dočkal také areál pod lesoparkem Borek, kde má své místo například nová klubovna. O tom všem jsme si povídali s předsedou klubu MICHAELEM FIEDLEREM.

Jaké tedy bylo léto kosmonoských biatlonistů?

„Léto se, myslím, z našeho pohledu velmi vydařilo. Podařilo se nám ovládnout seriál letního Českého poháru a mistrovství republiky. Po prvním závodě jsme v týmovém hodnocení byli druzí, pak jsme se ale probojovali do čela průběžné klasifikace, a to jsme si udrželi až do konce letní sezóny. Potřetí v řadě se tak kosmonoské biatlonové naděje mohly radovat z celkového prvenství.“

Co se, vedle týmové soutěže, podařilo mezi jednotlivci?

„Tam máme hned dva vítěze Českého poháru, Antonína Jelínka (ročník 2009) a Annu Maršounovou (ročník 2010). Navíc třikrát jsme v jednotlivých kategoriích skončili do třetího místa, což je myslím obrovský úspěch na tak malý klub, jakým je ten náš. Je prostě vidět, že všichni kosmonoští trenéři se o děti starají výtečným způsobem. Dobře je připravují na celou sezónu.“

Kolik dětí se v kosmonoské Trefě vlastně biatlonu věnuje?

„Když vezmu biatlonisty, tak máme 27 dětí od deseti let. Dalších dvacet máme od pěti do devíti let. To jsou tzv. Trefíci. Ti se připravují na celkový rozvoj pohybového aparátu.“

Není to ale jen o dětech. Úspěchy slavili také junioři a dospělí.

„Ano, úspěchy nesbírají jen žákovské kategorie. Musím v letošním roce hodně pochválit právě juniory a také dospělé. Poprvé v historii klubu jsme se dostali na páté místo republikového žebříčku, což je obrovský úspěch. Skvěle si vedla děvčata. Druhá v celkovém hodnocení skončila Tereza Schejbalová a třetí Anežka Hendrychová jen s malou ztrátou na vítěznou závodnici. V mužích byl Josef Zátka na druhé příčce. Zase o nějaké tři body za vítězem. Všichni zaslouží uznání za to, co předvádí, když navíc studují na vysokých školách. Dokazují, že i ve spojení se školou se sport dá dělat na vysoké úrovni.“

Pro žákovskou kategorii jste také v Kosmonosích během léta pořádali závody. Jaké byly a co ohlasy na ně?

„Jednodenní závody byly opravdu super. Sešlo se tady na 250 mladých biatlonistů, což z kosmonoského závodu dělalo jeden z největších regionálních na území České republiky. A ohlasy? Všichni sem jezdí rádi a líbí se jim nové tratě, které jsme v areálu vystavěli. Už se nás vyptávali, jestli také v příštím roce budeme závody pořádat.“

Mimochodem, jak vás vnímá konkurence? Přeci jen Kosmonosy pochopitelně nepatří ke klasickým zimním střediskům, přesto se právě tady biatlonu daří?

„Tváří se tak, že nás berou jako tým, který v létě funguje mezi nejlepší top pětkou. Navíc v zimě už jsme také dvakrát dokázali vyhrát celkové hodnocení Českého poháru, letos se tak připravujeme na tripl, což by bylo asi ojedinělé. Pochopitelně v tom, aby jeden klub třikrát po sobě ovládl hodnocení zimního i letního poháru. To se ještě nestalo. Uvidíme, co s námi zima provede. Je jasné, že všechny týmy se na zimní část pochopitelně svědomitě připravují. Myslím si, že dosáhnout na vítězství bude hodně náročné.“

Kosmonoský biatlon – to ale nejsou jen výsledky na sportovním poli. Vám se daří také modernizovat celý areál. Je to tak?

„Podařilo se nám získat investiční dotaci ze Středočeského kraje. Na tzv. buňkoviště a klubovnu. Konečně tak budeme mít s dětmi možnost cvičit i v případě nepříznivého počasí. Prostě se máme kde schovat. Na podzim, kdy ještě není vyloženě velká zima, tak si myslím, že na posilování to bude super. Postavili jsme také novou běžeckou cestu, která vede kolem velké střelnice. Je čtyři metry široká a dlouhá nějakých 500 metrů. Na příští rok se chystají práce na střelnici, abychom ji malinko rozšířili a mohli tady pořádat větší závody. Chtěli bychom teď na podzim ještě přivést vodu do areálu a mohli jsme i po hygienické stránce být soběstační.“

Je reálné, že by v Kosmonosích mohly být i zimní závody? Samozřejmě za předpokladu, že napadne sníh?

„Pokud by byl sníh, regionální závody určitě uspořádáme. Protože těch regionálních je hrozně málo. I když zimní sezóna je hodně krátká. Mnoho času na pořádání není. Když si to člověk uvědomí, hned v lednu máme čtyři závody za sebou. Jak žáci, dorostenci, tak dospělí. Na konci února naopak bude třítýdenní pauza, protože se uskuteční mistrovství světa v Novém Městě na Moravě. Uvidíme, jak to všechno bude. Eventuálně v tomto období by se daly uspořádat závody, kdyby byl sníh.“

Zmínil jste podporu Středočeského kraje. Neméně důležitá je ale určitě také podpora města Kosmonosy?

„Město je pro nás důležitým partnerem hned z několika důvodů – dává nám finanční podporu, navíc máme pronajatou část městského pozemku. Na něm jsme mimo jiné za souhlasu města vybudovali i komunikační cestu pro všechny, kteří tady chodí přes střelnici na procházky. Ať už s dětmi, kočárky nebo psy.“

Mnohé už v našem rozhovoru padlo. Co byste si ale do budoucna hlavně přál?

„Mým největším přáním je letos přivést do areálu zmíněnou vodu a udělat zpevněnou příjezdovou cestu. Abychom, když zaprší, nejezdili v bahně. Přáním je také postupně rozšířit střelnici a dostat ji do podmínek, aby splňovala parametry pro pořádání velkých závodů, jako Českého poháru. No a přál bych si také to, abychom měli co nejméně práce s údržbou celého areálu. A tajné přání? To se mi asi ještě dlouho nepodaří naplnit – to je přivést do areálu elektřinu. Jedná se o velkou investici a všechny přípojky jsou od nás vzdálené nějakých 400 metrů. A to je velký problém.“

PAVEL PETR

MODELY AUT V AREÁLU BIOTOPU

Areál kosmonoského biotopu hostil Memoriál Františka Doležala. Jednalo se o závody modelů. Zúčastnilo se 45 startujících. *„Byla to vzpomínka na zakladatele těchto závodů. Akce se uskutečnila za podpory města Kosmonosy. Velký dík proto patří starostovi PharmDr. Eduardu Masarčíkovi a dalším lidem z města, kteří se na přípravě podíleli,“* říkal hlavní organizátor závodů Jan Orolín.

Po odjetí osmi rychlostních zkoušek se z vítězství radoval Ondřej Šimůnek, na druhém místě skončil Tomáš Procházka a třetí byl klasifikován domácí Filip Musal. **(pp)**

Hned 45 modelů bylo v akci při Memoriálu Františka Doležala

Účastníky soutěže přišel pozdravit starosta PharmDr. Eduard Masarčík

KOSMONOSKÝ ZPRAVODAJ – informační a vlastivědný měsíčník – periodický tisk územního samosprávného celku. Vydavatel: město Kosmonosy, adresa: Městský úřad Kosmonosy, Debřská 223, IČ: 00508870. Ev. č.: MK ČR E 14066.
Místo vydání: Kosmonosy. Číslo vydání: 10/2023. Vychází 25. 10. 2023. E-mail: sekretarka@oukosmonosy.cz. Uzávěrka materiálů pro listopadové číslo: 20. října 2023.
Inzerci pro Kosmonoský zpravodaj je možné podat na adrese vydavatele.